

ब्रह्माण्ड सम्बन्धि लोकसेवाले सोधेका प्रश्नोत्तरहरू

1. हालसम्म अन्तर्राष्ट्रिय खगोलीय संघ (International Astronomical Union) द्वारा आधिकारिक रूपमा कतिवटा आधुनिक र पुरातन तारा मण्डल अभिलेख गरिएको छ? [बाग्मती प्रदेश पाँचौ तह, २०८१/०२/१२]

a. ४४ b. ७२ c. ८८ d. १०५

- ८८

➔ अन्तर्राष्ट्रिय खगोलीय संघ (International Astronomical Union) ले कुल ८८ तारामंडलहरूलाई आधिकारिक रूपमा मान्यता दिएको छ।

➔ यी ८८ तारामंडलहरूमा दुवै आधुनिक नक्षत्रहरू र पुरातन परम्पराहरूबाट व्युत्पन्न भएका नक्षत्रहरू समावेश छन्।

➔ अन्तर्राष्ट्रिय खगोलीय संघ (International Astronomical Union) ले सन् १९२२ मा खगोलीय उद्देश्यका लागि प्रयोग हुने तारामंडलहरूको मानकीकृत सेट सिर्जना गर्न यो सूची स्थापना गरेको हो।

➔ 42 depict animals, 29 depict inanimate objects and 17 depict humans or mythological characters

2. पृथ्वीको कतिवटा प्राकृतिक उपग्रहहरु छन्?

[कर्णाली पाँचौ, २०७१/०१/१७]

a. १

b. २

c. ३

d. ४

- १

Explanation:

★ कुन ग्रहको कतिवटा उपग्रह (जानी राखौं):

➔ (Mercury) बुध: ० चन्द्रमा

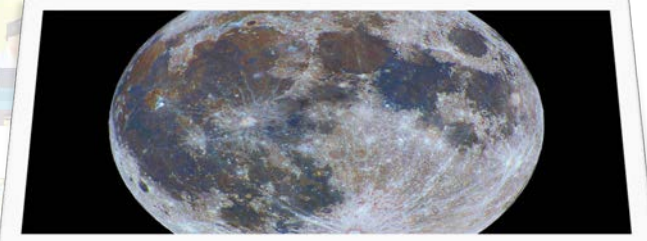
➔ (Venus) शुक्र: ० चन्द्रमा

➔ (Earth) पृथ्वी: १ चन्द्रमा

➔ (Mars) मंगल: २ चन्द्रमा

➔ (Jupiter) बृहस्पति: ९५ चन्द्रमा

➔ (Saturn) शनि: १४६ चन्द्रमा

➡ (Uranus) अरुणः २८ चन्द्रमा

➡ (Neptune) वरुणः १६ चन्द्रमा

20% Discount Offer

3. मंगल ग्रहले सूर्यको परिक्रमा गर्न कति समय लगाउँछ?

[ना.सु. समावेशी, २०६९]

a. ५६८ दिन

b. ६८७ दिन

c. ६५७ दिन

d. ५६८ दिन

- ६८७ दिन

Explanation:

★ कुन ग्रहले सूर्यको परिक्रमा गर्न कति समय लगाउँछ (जानी राखौं):

➡ (Mercury) बुधः ८७.९७ दिन

➡ (Venus) शुक्रः २२४.७० दिन

➡ (Earth) पृथ्वीः ३६५.२५ दिन (१ वर्ष)

➡ (Mars) मंगलः ६८६.९८ दिन

➡ (Jupiter) बृहस्पतिः ११.८६ वर्ष

Past Questions

→ (Saturn) शनि: २९.४६ वर्ष

→ (Uranus) अरुण: ८४.०१ वर्ष

→ (Neptune) वरुण: १६४.७९ वर्ष

20% Discount Offer

VALID TILL MAGH

4. पृथ्वीको कूल क्षेत्रफल कति छ?

[रासस, पाँचौं, २०७८/११/२०]

a. ५१ करोड वर्ग किलोमिटर

b. ४० करोड वर्ग किलोमिटर

c. ५१ लाख

वर्ग किलोमिटर

d. ६१ लाख वर्ग किलोमिटर

- ५१ करोड वर्ग किलोमिटर

5. सौर्य मण्डलका सम्बन्धमा तलको कुन भनाई सही छैन ? छनौट गर्नुहोस्।

[नायब सुब्बा, २०८०/०५/०२]

a. शनि सबैभन्दा बढी उपग्रह भएको ग्रह हो।

b. बाहिरी ग्रहहरूलाई जोभियन (jovian)

ग्रह भनिन्छ। c. पृथ्वी र अरुण ग्रहका बीचमा ४ वटा ग्रह छन्।

d. पृथ्वी र

अरुण ग्रहका बीचमा ३ वटा ग्रह छन्।

GET IT ON
Google Play

- पृथ्वी र अरुण ग्रहका बीचमा ४ वटा ग्रह छन्।

Explanation:

परीक्षामा १) मा खासमा बृहस्पति थियो । किनकि त्यतिबेला बृहस्पतिको बढि उपग्रह थिए।

6. पृथ्वी आफ्नो अक्षमा कति डिग्रीको कोणमा झुकेको छ?

[प्रा.वि. शिक्षक_२०८०]

a. २०.१४

b. २१.५६

c. २३.५

d. २४.९१

- २३.५

Explanation:

→ पृथ्वी आफ्नो अक्षमा सूर्यको वरिपरि आफ्नो कक्षीय समतलको तुलनामा लगभग २३.५ डिग्रीले झुकेको छ।

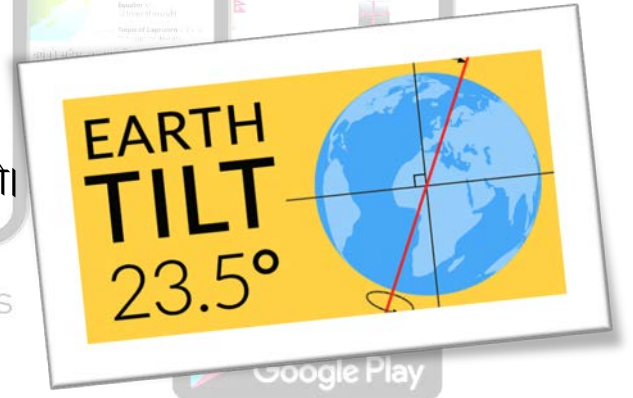
→ यो झुकावलाई Axial Tilt भनिन्छ।

→ यो झुकाव नै पृथ्वीमा मौसम परिवर्तनको मुख्य कारण हो।

MCQs

Past Questions

Google Play

7. पृथ्वीलाई आफ्नो अक्षमा एकपटक घुम्न लाग्ने समयलाई के भनिन्छ?

[नायब सुब्बा, २०७१]

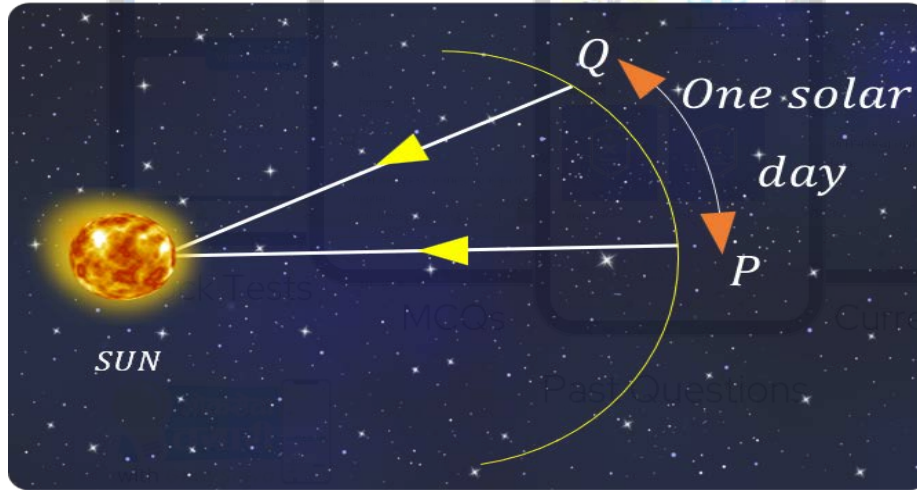
a. सौर्य दिन b. सौर्य वर्ष c. पृथ्वी दिन d. प्रकाश वर्ष

- सौर्य दिन

➔ पृथ्वीले आफ्नो अक्षमा एक पटक घुम्न करिब २४ घण्टा लाग्छ।

➔ यस अवधिलाई सौर्य दिन भनिन्छ।

➔ पृथ्वीले ताराहरूको सापेक्ष एक पूर्ण परिक्रमा पूरा गर्नको लागि लिने वास्तविक समयलाई साइडरियल दिन (Sidereal day) भनिन्छ, जुन लगभग २३ घण्टा, ५६ मिनेट, र ४ सेकेन्ड हो।

8. पृथ्वीबाट सबैभन्दा नजिकको ग्रह देहायकामध्ये कुन हो?

[खरिदार, २०७५]

a. बरुण

b. मंगल

c. शुक्र

d. बृहस्पति

- शुक्र

Explanation:

★ जानी राखौं:

➔ पृथ्वीबाट सबैभन्दा नजिकको ग्रह - शुक्र (Venus)

➔ पृथ्वीबाट सबैभन्दा टाढाको ग्रह - वरुण (Neptune)

GET IT ON
Google Play

9. सूर्यपछि पृथ्वीबाट सबैभन्दा नजिकको तारा कुन हो ?

[लुम्बिनी चौथो, २०७९/१०/१४]

- a. प्रोक्सिमा सेन्टौरी (Proxima Centauri) b. अल्फा सेन्टौरी (Alpha Centauri)
c. पोल स्टार (Polaris) d. चित्रा (Sepica)

- प्रोक्सिमा सेन्टौरी (Proxima Centauri)

Explanation:

➔ सूर्यपछि पृथ्वीबाट सबैभन्दा नजिकको तारा प्रोक्सिमा सेन्टौरी (Proxima Centauri) हो र यो पृथ्वीबाट करिब ४.२४ प्रकाश वर्ष टाढा अवस्थित छ।

★ पृथ्वीबाट देखिने शीर्ष पाँच नजिकका ताराहरू, हाम्रो ग्रहबाट तिनीहरूको दूरीको सन्दर्भमा सूचीबद्ध (जानी राखौं):

1. Sun - Approximately 8.3 light-minutes away (average distance)
2. Proxima Centauri - Approximately 4.24 light-years away
3. Alpha Centauri A and Alpha Centauri B (binary star system) - Approximately 4.37 light-years away
4. Barnard's Star - Approximately 5.96 light-years away
5. Wolf 359 - Approximately 7.78 light-years away

10. पृथ्वीबाट देखिने सबैभन्दा चम्किलो तारा कुन हो?

[नायब सुब्बा, २०७३]

a. ध्रुवतारा (Polaris)

b. चित्रा (Sepica)

c. लुथक (Sirus)

d.

सिरिअस (Sirius)

- सिरिअस (Sirius)

Explanation:

➔ पृथ्वीबाट देखिने सबैभन्दा चम्किलो तारा सिरिअस (Sirius) हो, जसलाई "Dog Star" पनि भनिन्छ।

★ पृथ्वीबाट देखिने पाँचवटा चम्किलो ताराहरू, तिनीहरूको स्पष्ट परिमाणको आधारमा सूचीबद्ध (जानी राखौं):

१. Sirius (α Canis Majoris)

२. Canopus (α Carinae)

३. Alpha Centauri (α Centauri)

Mock Tests

MCQs

Past Q

ay

४. Arcturus (α Boötis)

५. Vega (α Lyrae)

11. ध्रुव ताराको उचाइ नाप्ने यन्त्र के हो?

[खरिदार २०७९/०६/०८]

a. सेक्सटन्ट (Sextant)
(Thermometer)

b. क्रोनोमिटर (Cronometer)

c. थर्मोमिटर

d. सिस्मोग्राफ (Seismograph)

- सेक्सटन्ट (Sextant)

Explanation:

★ सेक्सटन्टको बारेमा केहि विस्तृत जानकारी (जानी राखौं):

➔ क्षितिज माथि ध्रुव तारा (Polaris) को उचाइ मापन गर्न प्रयोग गरिने उपकरण "सेक्सटन्ट" हो।

➔ सेक्सटन्ट एक नेभिगेसनल उपकरण हो जुन आकाशीय नेभिगेसनको लागि प्रयोग गरिन्छ, जसमा जहाज वा विमानको स्थिति निर्धारण गर्न तारा र क्षितिज जस्ता आकाशीय वस्तुहरू बीचको कोणहरू नाप्ने काम समावेश हुन्छ।

➔ सेक्सटन्ट उपकरणको सिद्धान्त पहिलो पटक जोन ह्याडली (१६८२–१७४४) र थोमस गोडफ्रे (१७०४–१७४९) द्वारा सन् १७३१ मा लागू गरिएको थियो।

12. अन्तरिक्ष प्रवेश गर्ने विश्वको पहिलो महिला कुन देशकी हुन्?
[खरिदार २०६८, समावेशी]

- a. नर्वे b. रसिया c. अमेरिका d. बेलायत

- रसिया

★ अन्तरिक्ष प्रवेश गर्ने विश्वको पहिलो महिलाको बारेमा विस्तृत जानकारी (जानी राखौं):

➡ अन्तरिक्षमा प्रवेश गर्ने विश्वको पहिलो महिला भ्यालेन्टिना तेरेस्कोभा (Valentina Tereshkova) थिइन् र उनी सोभियत संघकी थिइन्, जुन अहिले रुस हो।

➡ तेरेस्कोभाले जुन १६, १९६३ मा भोस्टोक ६ अन्तरिक्ष यानमा सवार भएर आफ्नो ऐतिहासिक अन्तरिक्ष उडान गरेकी थिइन्। उनले आफ्नो तीन दिनको मिशनमा ४८ पटक पृथ्वीको परिक्रमा गरिन्, अन्तरिक्ष अन्वेषण र विज्ञानमा महिला उपलब्धिहरूमा अग्रगामी व्यक्तित्व

➡ अन्तरिक्षमा प्रवेश गर्ने विश्वको पहिलो व्यक्ति - युरी गागारिन (१२ अप्रिल, १९६१)

13. नेपालले कहाँबाट सर्वप्रथम स्याटेलाइट प्रक्षेपण गर्यो?

[मधेश_पाँचौं, २०७९/०६/०१]

a. U.S.A

b. India

c. China

d. Russia

- U.S.A

Explanation:

★ नेपालको पहिलो भू-उपग्रहको बारेमा विस्तृत जानकारी (जानी राखौं):

➡ नेपालको पहिलो भू-उपग्रहको नाम - नेपालीस्याट-१ (NepaliSat-1)

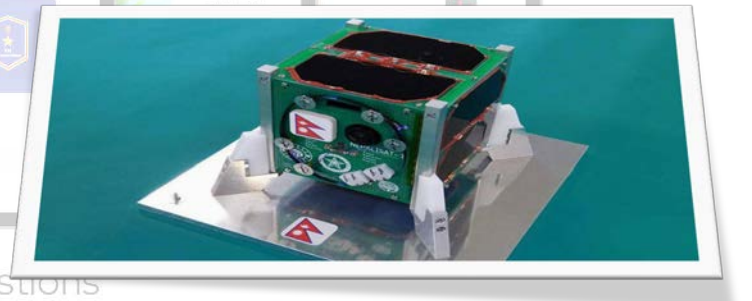
➡ कहाँबाट प्रक्षेपण गरिएको - भर्जिनिया राज्यको तटस्थित प्रक्षेपण केन्द्रबाट अन्तर्राष्ट्रिय अन्तरिक्ष केन्द्र (आईएसएस) मा प्रक्षेपण गरिएको,

➡ प्रक्षेपण मिति - सन् २०१९ अप्रिल १

Mock Tests

MCQs

Past Questions

14. सौर्यमण्डलको सबैभन्दा ठूलो र सबैभन्दा सानो उपग्रह कुन कुन हुन्?

[लुम्बिनी म.वि.नि. २०८०/०१/३०]

a. Dog star र Moon

b. Moon र Deimos

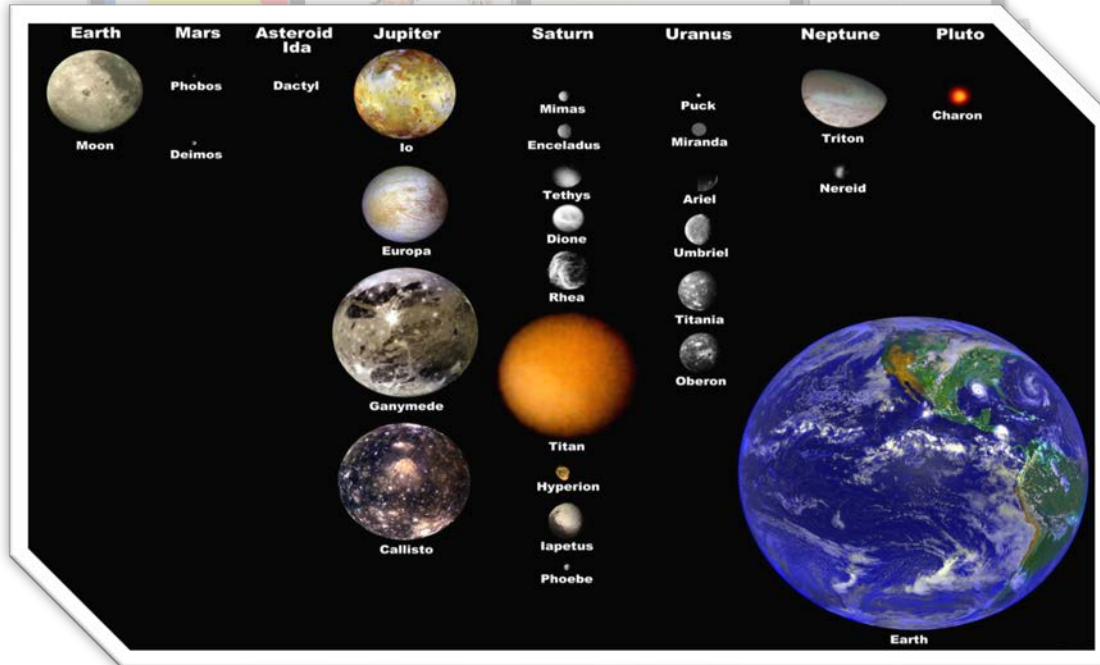
c. Deimos र Gannymede

d. Gannymede र Demios

- Gannymede र Demios

➔ सौर्यमण्डलको सबैभन्दा ठूलो उपग्रह - Gannymede (बृहस्पतिको चन्द्रमा)

➔ सौर्यमण्डलको सबैभन्दा सानो उपग्रह - Deimos (मंगल ग्रहको चन्द्रमा)

15. चन्द्रमाको गुरुत्वाकर्षण पृथ्वीको गुरुत्वाकर्षणको करिब ... छ।

[खरिदार २०६८, समावेशी]

a. १/२

b. १/४

c. १/६

d. १/८

- १/६

20% Discount Offer

VALID TILL MAGH

★ पृथ्वीको तुलनामा चन्द्रमाको गुरुत्वाकर्षण १/६ किन छ? (जानी राखौ)

➔ चन्द्रमाको पिण्ड पृथ्वीभन्दा कम छ।

➔ गुरुत्वाकर्षण द्रव्यमानसँग प्रत्यक्ष समानुपातिक हुन्छ, त्यसैले कम द्रव्यमानको साथ, चन्द्रमाले कमजोर गुरुत्वाकर्षण बल प्रयोग गर्दछ।

➔ चन्द्रमाको सानो आकारले पृथ्वीको तुलनामा कमजोर सतहको गुरुत्वाकर्षणको परिणाम दिन्छ।

➔ चन्द्रमाको औसत घनत्व पृथ्वीको भन्दा कम छ, यसको कमजोर गुरुत्वाकर्षणमा योगदान गर्दछ।

➔ चन्द्रमाको गुरुत्वाकर्षण बल यसको सतहमा वस्तुहरू समात्न पर्याप्त छ, तर यो पृथ्वीको गुरुत्वाकर्षण भन्दा धेरै कमजोर छ।

MCQs

Past Questions

Current Affairs

Study Notes

16. सही भनाइ छनोट गर्नुहोस्।

1) सूर्यग्रहण लाग्दा सूर्यको पूर्वी भाग पहिले ढाकिन्छ।

2) चन्द्रग्रहण पूर्णिमाको दिन मात्र लाग्दछ।

3) चन्द्रग्रहण वर्षमा एक पटक लाग्दछ।

[खरिदार २०७३]

a. 1 र 2 ठीक, 3 बेठीक

b. 2 र 3 ठीक, 1 बेठीक

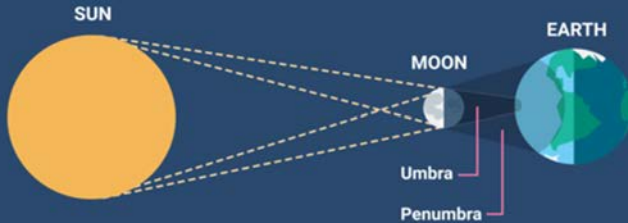
c. 1 र 3 बेठीक, 2 ठीक

d. 1, 2 र 3 सबै ठीक

- 1 र 3 बेठीक, 2 ठीक

✓ सूर्यग्रहण लाग्दा सूर्यको पश्चिमी भाग पहिले ढाकिन्छ।

✓ चन्द्र ग्रहण वर्षमा दुईदेखि पाँच पटकसम्म लाग्ने। प्रायजसो दुई पल्ट।

© timeanddate.com

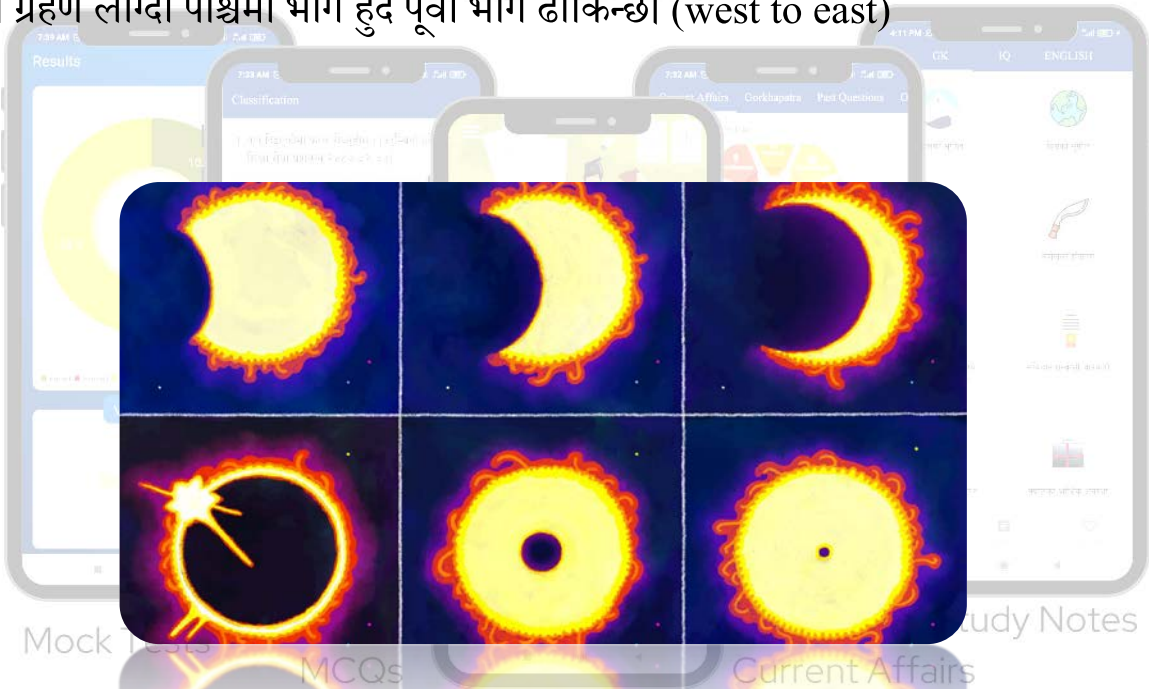
17. सूर्य ग्रहण लाग्दा सूर्यको कुन भाग पहिले ढाकिन्छ?

[खरिदार, २०७३]

a. पूर्वी भाग b. दक्षिण c. पश्चिमी भाग d. मध्य भाग

- पश्चिमी भाग

✓ सूर्य ग्रहण लाग्दा पश्चिमी भाग हुँदै पूर्वी भाग ढाकिन्छ। (west to east)

18. कुन ग्रहलाई पृथ्वीको जुम्ल्याहा ग्रह पनि भनिन्छ?

[नायब सुब्बा, २०७०; शाखा अधिकृत, २०८०/०३/१६]

a. बुध (Mercury)

b. शुक्र (Venus)

c. मंगल (Mars)

d. शनि

(Saturn)

- शुक्र (Venus)

➔ शुक्र ग्रहलाई प्रायः पृथ्वीको जुम्ल्याहा ग्रह भनिन्छ। यो उपनाम शुक्र र पृथ्वी बीचको समानताबाट तिनीहरूको आकार, संरचना, र सूर्यको निकटताको आधारमा उत्पन्न भएको हो।

20. समूह I र II मा जोडा मिलाई कोडबाट सही उत्तर छान्नुहोस्। [शाखा अधिकृत, २०७८/०४/२३]

समूह (Group) I

a) मंगल (Mars)

b) बुध (Mercury)

c) बृहस्पति (Jupiter)

d) शनि (Saturn)

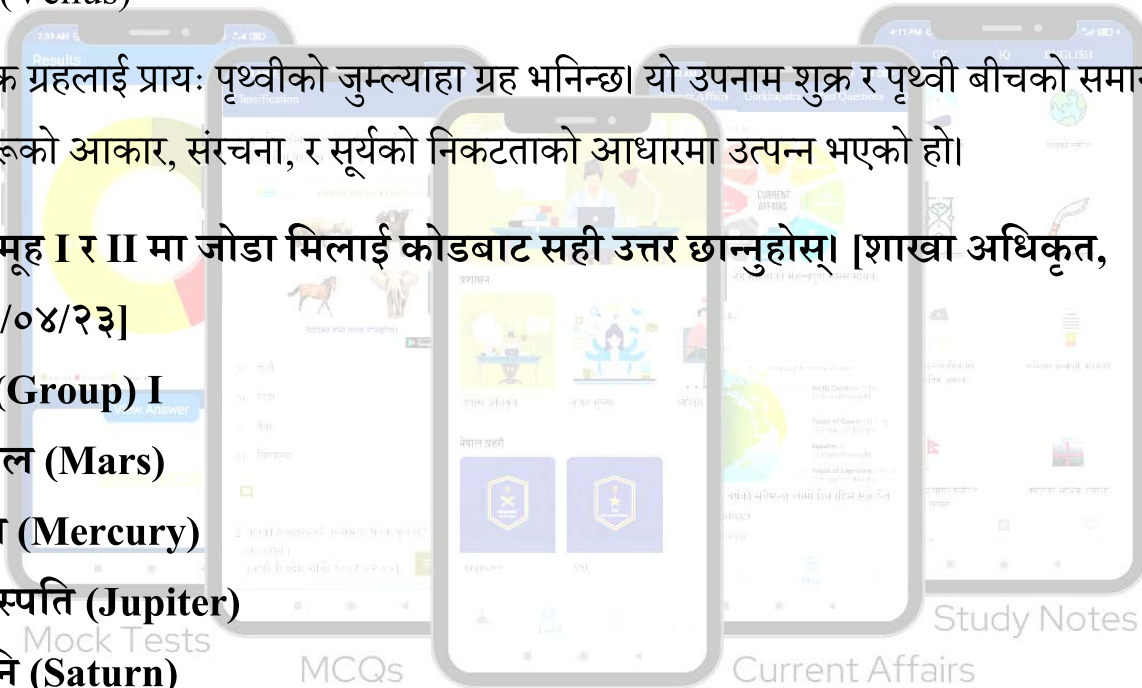
समूह (Group) II

1) सबैभन्दा ठूलो ग्रह (Largest Planet)

LOKSEWA WITH GHOKSEWA

20% Discount Offer

VALID TILL MAGH

2) घेरा भएको ग्रह (Planet with ring)

3) तातो ग्रह (Hot Planet)

4) रातो ग्रह (Red Planet)

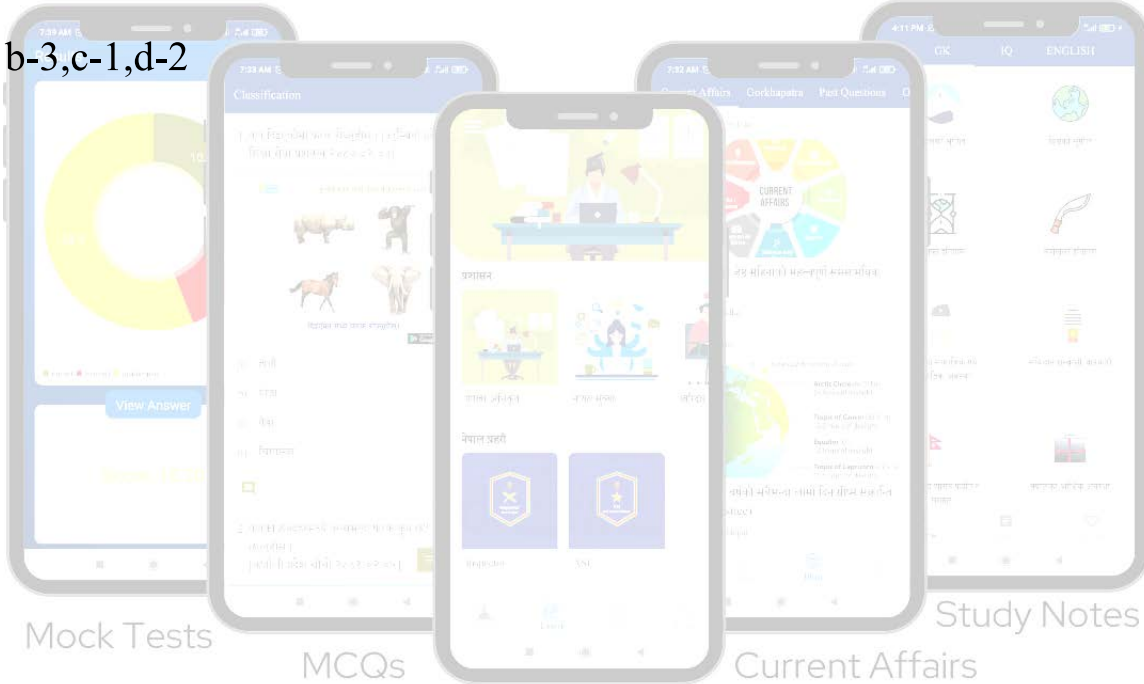
a. a-4, b-3,c-1,d-2

b. a-1,b-2,c-3,d-4

c. a-2,b-3,c-4,d-1

d. 1-3,b-4,c-2,d-1

- a-4, b-3,c-1,d-2

Past Questions

20. कुन ग्रहलाई बेलुकाको तारा (Evening Star) भनिन्छ? [खरिदार, २०७१]

a. बुध b. शुक्र c. शनि d. बृहस्पति

- शुक्र

Explanation:

➔ शुक्र ग्रहलाई सूर्यास्त पछि पृथ्वीको पश्चिमी आकाशमा देखिने भएकाले "साँझको तारा" भनेर पनि चिनिन्छ।

★ हरेक ग्रहहरूको उपनाम (जानी राखौं):

➔ Mercury (बुध) - Messenger of the Gods, Swift Planet

➔ Venus (शुक्र) - Planet of Love and Beauty, Morning Star and Evening Star

➔ Earth (पृथ्वी) - Blue Planet

➔ Mars (मंगल) - Red Planet

➔ Jupiter (बृहस्पति) - The Gas Giant

➔ Saturn (शनि) - The Ringed Planet

GET IT ON
Google Play

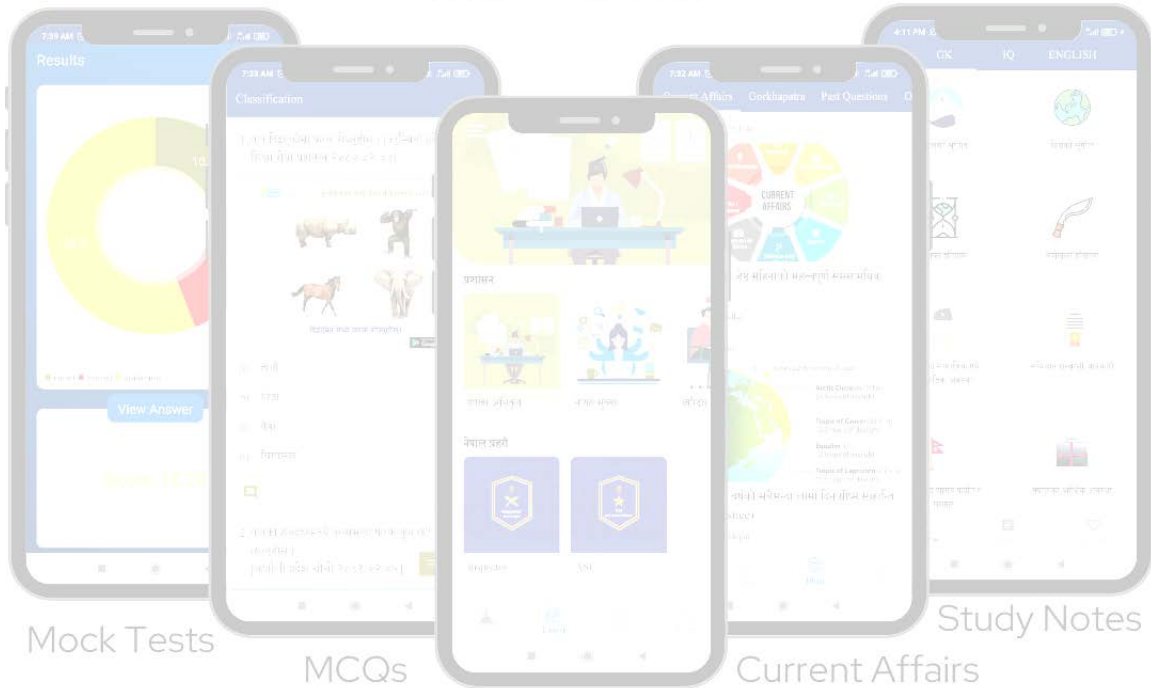
➡ Uranus (अरुण) - The bulls-eye planet, The Ice Giant

➡ Neptune (वरुण) - Blue Giant

➡ Pluto (यम) - Dwarf Planet

20% Discount Offer

VALID TILL MAGH

Past Questions

